

GREENPEACE

139

127/20.08.2015

Către: Agenția pentru Protecția Mediului Gorj

În atenția: Dlui Director al Agenției pentru Protecția Mediului Gorj

Domnule Director,

În calitate de public interesat, vă comunicăm observațiile noastre privind *Raportul la studiul de impact asupra mediului "Continuarea lucrărilor miniere în perimetru de licență al U.M.C. PINOASA"* propus și amplasat pe teritoriul administrativ al comunelor Călnic, Fărcașești și Negomir, județul Gorj, titular S.C.E. OLTEÑIA S.A. – Sucursala Divizia Mintă Tg-Jiu – U.M.C. PINOASA.

Referitor la regimul ocupării suprafețelor împădurite de către proiect, cap. 4.2.3 Prognozarea poluarii terului, pag. 164,

„Conform Codului silvic (Legea 46/2008), Art. 36, Art. 37 și Art 39, există două posibilități pentru schimarea modului de folosință a terenurilor cuprinse în fondul forestier național :

- scoaterea definitivă a unor terenuri din fondul forestier național cu defrișarea vegetației forestiere;
- ocuparea temporară a unor terenuri din fondul forestier național, cu defrișarea vegetației forestiere (varianta recomandată - condiționată de acordul ocolului silvic ce asigură administrarea)."

Deoarece terenurile despădurite vor fi imposibil de readus la stadiul anterior proiectului, considerăm drept nefondată recomandarea variantei ocupării temporare! În sprijinul acestei afirmații aducem următoarele argumente:

- Cap. 4.1.4. „*Prognozarea impactului, > Etapa de exploatare a extrasului geologic*“ debutează cu mențiunea „*Condițiile hidrogeologice în care se situează mareea majoritate a zăcămintelor de lignit din Oltenia fac ca exploatarea stratelor cu importanță economică să fie condiționată de asecarea acviferelor din vecinătatea lor*“. Așa cum documentul o prezintă, asecarea atrage după sine: 1. modificări în structura bilanțului hidric global din zonă, 2. Scoaterea din circuitul alimentării cu apă a unor surse și rezerve de ape subterane; 3. Afectarea potențialului de refacere hidraulică a acviferelor drenate;
- Cap. 4.5.6. „*Informații despre speciile locale de ciuperci - cele mai valoroase specii care se recoltează în mod obisnuit, resursele acestora*“ debutează cu mențiunea „*Prin tăierea pădurilor din perimetru de exploatare minieră, ecosistemele forestiere respective vor fi distruse, împreună cu toate componentele sale*“;
- Cap. 1.4.3. „*Activitatea propusă pe perioada 2013-2020*“ indică scoaterea definitivă din circuitul silvic a terenurilor împădurite și nu ocuparea temporară. (pag. 24)

2. Referitor la poluarea fonică și la poluarea aerului cu pulberi în suspensie, solicităm carcasarea tuturor utilajelor generatoare de pulberi, precum și acoperirea depozitelor de cărbune cu construcții de tipul

138

GREENPEACE

cupolă – tehnologii disponibile la scară largă și utilizate în multe țări pentru protejarea populației și a mediului natural. În sprijinul acestei solicitări aducem următoarele argumente prezentate în Raport:

- Din Tabelul 9 **MONITORIZARE NIVEL ZGOMOT, ACTIVITATE MINIERĂ 2014**, cu excepția lunii noiembrie, pentru UMC Tismana lipsesc toate înregistrările aferente celorlalte luni;
- Cap. 1.8.3. „**Măsurile pentru protecția împotriva zgomotului și vibrațiilor**”, menționează că „*în cazul în care nivelurile de zgomot previzibile în apropierea clădirilor protejate combinate cu nivelurile surselor de zgomot, pot depăși nivelurile limite conform STAS.10009/88, se recurge la una sau mai multe măsuri de protecție*” (pag. 61). Sustinem că se impune de la bun început carcasarea tuturor utilajelor generatoare de pulberi, precum și acoperirea depozitelor de cărbune cu construcții de tipul cupolă;
- Cap. 4.2.2.2. „**Caracterizarea surselor de poluanți atmosferici aferente obiectivului**”, la subcap. „*Etapa de exploatare a extrasului geologic*”, la punctul A. „*Utilajele fixe aferente procesului tehnologic*”, subpunctele b. Pe traseul de benzi, c. Deversare în punctele de producție (concentrare a producției) și d. *În depozitul de cărbune* prezintă o întreagă serie de motive ce confirmă necesitatea încapsulării echipamentelor generatoare de zgomot și de pulberi în suspensie;

La pagina 156, în subcapitolul „*Cuantificarea emisiilor rezultante în urma activității de exploatare lignit*”, Raportul menționează că „*monitorizarea nivelului de pulberi sedimentabile în Bazinul minier Rovinari s-a efectuat la limita funcțională a surselor de zgomot specific activității miniere conform tabelului anexat*”. Sustinem că monitorizarea pulberilor trebuie extinsă la nivelul întregii zone, deoarece pulberile în suspensie migrează pe calea aerului dincolo de limitele indicate în Raport. Anexă 5

- Sustinem că subcapitolul 4.2.4.3. „**Măsuri de diminuare a poluării aerului în condiții de dispersie nefavorabile**” trebuie să cuprindă carcasarea utilajelor generatoare de pulberi și nu soluția propusă la acest moment în Raport – „*Instalațiile de stropire din zona de expediție cărbune*”; Anexă 5
- Cap. 9.5. „**Măsurile de diminuare a impactului pe componente de mediu**”, menționează drept măsură „*captarea la sursă a prafului prin carcasarea utilajelor generatoare de pulberi*”. Solicităm completarea acestei formulări în următoarea formă: „*captarea la sursă a prafului prin carcasarea tuturor utilajelor generatoare de pulberi, inclusiv a depozitelor de cărbune*”. Anexă 5

3. Considerăm că Raportul prezintă doar parțial impactul asupra sănătății populației, afirmație pe care sustinem cu următoarele argumente:
- Cap. 4.2.3. „**Prognosarea poluării aerului**”, în subcapitolul „*Etapa de exploatare a extrasului geologic*”, menționează că „*impactul asupra aerului produs de activitățile de exploatare a cărbunelui, în perimetrul minier Rovinari, este local, temporar și se referă la: [...]*”. Sustinem că Raportul trebuie să asocieze proiectul în mod clar cu efectele folosirii cărbunelui drept combustibil asupra sănătății. Astfel, efectele reale ale proiectului ce face obiectul Raportului sunt toate cele de la cap. 4.2.3.2. Formularea actuală din Raport induce publicul în eroare, oferind impresia falsă a unor riscuri minime. Populația va putea fi afectată numai de cumularea efectului poluanților emisi în activitatea de exploatare lignit cu producerea energiei în termocentrală. Considerăm că formularea corectă față de locuitori ar fi următoarea: **Deoarece efectul cumulat este o certitudine, starea de sănătate a populației va fi în mod inevitabil afectată**. Pe termen lung, emisiile periculoase pentru sănătate se vor propaga pe arii extinse. Pulberile în suspensie, NOx, SO2 și celelalte emisi

GREENPEACE

137

rezultate prin folosirea lignitului drept combustibil vor afecta sănătatea locuitorilor pe distanțe de zeci de kilometri în jur, cauzând afectiuni la nivel cardio-vascular, cerebral, pulmonar, probleme în dezvoltarea fătului, încetinirea dezvoltării plămânilor la copii etc. Sustinem că evaluarea trebuie să prezinte estimări ale cantităților de emisii toxice rezultante din folosirea drept combustibil a volumului de lignit ce urmează a fi extras din cariera Pinoasa.

- Una dintre concluziile subcapitolului 4.7.11. "Informații despre rata îmboalăvirilor la nivelul locuitorilor este aceea că starea de sănătate nu poate evoluă în sens negativ în situația în care expunerea comunală (așa cum este prognozată în prezentul studiu) nu se modifică în sensul creșterii intensității, frecvenței și duratei acesteia". Considerăm neadevarată această afirmație, deoarece folosirea lignitului drept combustibil în termocentrale va continua să adauge presiune pe starea de sănătate a populației, din două direcții majore: emisii toxice transmise pe calea aerului și contribuția la schimbările climatice. Considerăm oportuna cercetarea stării de sănătate a populației locale cu vîrste de până la 35 de ani, a căror dezvoltare a avut loc pe fondul folosirii lignitului drept combustibil în zonă.

Q11
P100
Anexa 5

Referitor la impactul asupra climei, considerăm că acesta nu a fost realmente evaluat, din următoarele motive: Impact du climat was not assessed:

- Capitolul 4.2.2.1 „Identificarea surselor de poluanti atmosferici aferente obiectivului” menționează că „În evaluarea impactului lucrărilor de exploatare de lignit ce fac obiectul prezentului studiu a fost luat în considerație și impactul indirect rezultat din procesele de ardere a combustibililor fosili prin emisii de GES”. Această afirmație este contrazisă în fraza imediat următoare: „Emisiile de poluanti nu pot fi cuantificate deoarece CE Oltenia livrează cărbune mai multor beneficiari la nivelul ţării (CET Oradea, CET Arad, CET Timișoara, RAAN, CET Govora, UATA Motru)”. Considerăm că se impune estimarea emisiilor GES pe baza volumului de lignit ce urmează a fi extras din cariera Rosia conform proiectului în dezbatere;

Q11, ptos, Anexa 5

- Cap. 4.9. „Impactul activității de exploatare lignit asupra climei” oferă o motivare falsă pentru evitarea estimării impactului climatic: „Industria energetică este reprezentată pe întreg teritoriul ţării, de unitățile de producere a energiei termice și electrice din lignitul exploatat în Bazinul Minier Oltenia, ca urmare emisiile de gaze cu efect de seră nu au putut fi cuantificate iar impactul prezentat în continuare are caracter general (conform literaturii de specialitate)”. În realitate, estimarea emisiilor GES este posibilă, pe baza volumului de combustibil estimat a fi extras și livrat, corelat cu parametrii de funcționare ale unităților energetice menționate și cu istoricul emisiilor acestora, disponibili în registrul național de emisii;

Q15
P100-
P101
Anexa 5

- Cap. 4.10. „Cumularea impactului lucrărilor de exploatare lignit în perimetru minier cu alte lucrări de exploatare lignitului din zonă”, litera g. „Impactul cumulat asupra climei” nu oferă nici o estimare reală a impactului, ci doar aceeași motivare a lipsei evaluării, de la punctul anterior. Așa cum este menționat și în Raport, sectorul termo are cel mai important impact asupra climei dintre toate sectoarele economice, prin urmare considerăm inacceptabilă mențiunea că emisiile GES nu au putut fi cuantificate. Solicităm refacerea capitolului referitor la impactul proiectului asupra climei, astfel încât acesta să ofere publicului estimări reale, inclusiv evaluarea impactului cumulat al activității în toate UMC din Bazin;

Q16
P101
Anexa 5

- Din motivele deja expuse, considerăm neadevarată afirmația „În evaluarea impactului lucrărilor de exploatare lignit ce fac obiectul prezentului studiu a fost luat în considerare și impactul indirect

Q17
P101
Anexa 5

GREENPEACE

136

rezultat din procesele de ardere a combustibililor fosili prin emisiile de GES" (pag. 303), informație oferită în cap. 9.6. „Concluziile majore care au rezultat din evaluarea impactului asupra mediului”. În realitate, nu au fost realizate aceste estimări.

P10/
fără

5. Referitor la impactul proiectului asupra calității vieții locuitorilor din zonă, subliniem următoarele:

- Extinderea carierei va avea drept efect negativ secarea fântânilor din satele învecinate. „Efectul negativ al asecărării observant uneori imediat prin coborârea nivelului apei și chiar secarea fântânilor din satele învecinate”; Q19 P10/
Anexă 5
- Cap. 4.10. „Cumularea impactului lucrărilor de exploatare lignit în perimetru minier cu alte lucrări de exploatare a lignitului din zonă, litera e. Impactul cumulat asupra așezărilor umane”, menționează că „Principala formă de impact care poate avea efecte cumulative este consecința modificării bilanțului hidric local, scăderea apei în fântânile populației. Localitățile unde locuitorii sunt afectați de scăderea nivelului apei freatică au fost racordate la rețelele de alimentare cu apă ale incintelor miniere”. Considerăm că este necesar să se precizeze cum vor fi aprovisionați cu apă locuitorii după închiderea acțiunii UMC. Este necesară această clarificare, deoarece carierele au o durată limitată de operare.” Q20 P10/
Anexă
- Cap. 4.7.5. „Impactul potențial al proiectului asupra condițiilor economice locale, piața de muncă, dinamica șomerilor” prezintă o serie de „beneficii importante asupra economiei și comunității locale”. O parte din acestea contrazic vădit realitatea: „îmbunătățirea calității mediului” sau „creșterea potențială a valorii proprietăților”. Mediul va fi afectat negativ în mod iremediabil, conform celor prezentate în Raport, iar prin exproprierile forțate proiectul va încâlca unul dintre drepturile garantate de societate – dreptul de proprietate. Publicul trebuie informat corect asupra faptului că CEO urmărește expropierea terenurilor dorite și nu oricum, ci uzând de statutul de cauză de utilitate publică, statut acordat în mod îndoielnic și contestat de către o parte a populației. Acest artificiu va permite CEO să exproprieze la valori impuse unilateral, dincolo de interesul proprietarilor. Susținem că acordarea statutului de utilitate publică pentru extragerea lignitului a fost făcută nefundamentată, iar pentru argumentare aducem exemplul Cehiei. Această țară, al cărei sistem energetic depinde într-o mult mai mare măsură de cărbune decât al României, își protejează prin lege propriii cetățeni împotriva expropierilor pentru extinderea carierelor de cărbune. În concluzie, nu poate fi vorba despre creșterea valorii proprietăților, ci din contra, despre exproprieri forțate. Solicităm menționarea în mod expres a faptului că CEO urmărește expropierea pentru cauză de utilitate publică; Q21 P10/
Anexă
- Aceleași argumente de la punctul anterior contrazic și formularea “tranzacții reciproce avantajoase,” de la cap. 4.7.12. „Măsuri pentru diminuarea impactului proiectului asupra mediului natural și economic”;
- Pentru toate motivele deja expuse, considerăm neadevărată afirmația că „Expropierea comunității la impactul datorat amplasării și funcționării celor șase cariere este comparativ nesemnificativă” (Impactul cumulat asupra așezărilor umane, pag 271). Q22 P10/
Anexă

Ionuț Cepraga
Coordonator de campanii